***Rohatinski: "reakcija monetarne politike na pojavu krize bila je pravovremena i efikasna na razini ukupnog sustava. Možda i "preefikasna", jer se stvarao dojam da sustav može i dalje funkcionirati na dosadašnji način. Zato izostaju ili se sporo iniciraju strukturne promjene - što znači funkcionalne prilagodbe države, banaka i samih poduzetnika - pa je i efikasnost politike padala na nižim razinama. Međutim, bez tih promjena, prije svega otklanjanju neracionalnosti u funkcioniranju javnog sektora, nema rješenja dugoročnih problema, pa time ni brzog izlaska iz krize (neovisno od zaustavljanja pada i početka blagog rasta BDP-a).U tome nam, kao što pokazuje i primjer Grčke, nitko neće pomoći, ako si ne pomognemo sami."***

**Projekcija 2010.**

**"Nema mnogo argumenata za daljnje smanjenje stope obvezne pričuve, jer uz dosadašnju strukturu realizirane potražnje za kreditima linearno povećanje likvidnosti i domaće potrošnje može dovesti samo do ponovnog pogoršanja odnosa u platnoj bilanci, a ne treba potpuno zanemariti ni pitanje inflacije. Ipak, pri postojećoj razini likvidnosti bankovnog sektora te postupnom efektuiranju dosad poduzetih mjera, ocjenjuje se da bi ukupni krediti u zemlji mogli u 2010. godini porasti za oko 6%, u čemu krediti državi za oko 10%, a krediti ostalim sektorima za 5,5%. Istodobno, očekuje se i novo zaduživanje države i poduzeća u inozemstvu za oko 3 mlrd. eura, tako bi ukupni krediti mogli u 2010. godini porasti za oko 7,5%. Sukladno tome, M1 i M4 mogli bi porasti za oko 6,5%, što će u određenoj mjeri relaksirati financijske tokove i stabilizirati domaću potražnju. Za očekivati je da će u takvim uvjetima postupno doći i do povećanja prometa i cijena na burzi, ako za to zapravo neće postojati neki fundamentalni razlozi. Naprotiv. Uz istodobno spori rast potražnje u zemljama EU, u 2010. godini ukupna ekonomska aktivnost će uglavnom stagnirati, bez većih strukturnih promjena (dvojni deficit 5-6% BDP-a). Dakle, bit će to godina prilagođavanja krizi na razini preživljavanja, bez početka formiranja snažnijih impulsa za brzi izlazak iz krize."**

Što implicite što eksplicite guverner je jasno stavio Vladi do znanja da centralna banka ima vrlo ograničene mogućnosti u podržavanju privredne aktivnosti. Pri tome je guverner implicite navijestio nastavljanje politike tečaja kao nezavisne varijable što znači da će monetarna, uključivo kreditna politika, biti njome određena. Navedeno znači da će se nastaviti postojeća ekonomska politika glede monetarne I kreditne politike. Promjene su stoga moguće jedino na

području fisklane politike. Da je tome tako dovoljno je promotriti kretanje primarnog novca I novčane mase. Naime, do sada je samo 2005. Godine primarni novac bio nebitno veći od novčane mase. Tijekom prošle 2009. Godine primarni novac je znatno veći od novčane mase što će reći da je likvidnost bankarskog sustava nadmašila likvidnost nefinancijskog sektora. I dok je prvi u nadležnosti centralne banke, drugi je u nadležnosti nefinancijskog sektora. Odnos primarnog novca I novčane mase ima višeslojne implikacije kako na kretanje ekonomije odnosne zemlje tako I u pogledu dijagnoze stanja gospodarstva odnosne zemlje. Sve u svemu smanjenje obvezen pričuve iznuđen je potez centralne banke zbog rastuće nelikvidnosti, s jedne strane, I, s druge strane, transparentni dokaz o nemogućnosti učinkovitog korištenja tako oslobođene likvidnosti od strane Vlade.

Ovom svakako valja pridodati I tekuću nelikvidnost koja se pokušava razno-razvnim modelima riješiti iako se radi o realnoj a ne o monetarnoj inflaciji I, tu je guverner u pravu, nikakva monetarna čaarolija je neće riješiti.

Očito je potrebno u fiskalnom dijelu sustava izvršiti radikalne promjene. One se ne događaju. Pored racionalizacije na strain rashodne strane proračuna, što će biti više nego bolno - posebice ako se ima u vidu preferencija političkih stranaka u prikupljanju što većeg broja birača a ne državnička briga što će ostati budućim generacijama. Nadalje, valja pristupiti reformi poreznog sustava što sam predložio u svome radu Reforma poreznog sustava u uvjetima gospodarske krize, te redefiniranje uloge I položaja lokalne uprave I samouprave, te njezinog odnosa prema centralnoj vlasti.

Na kraju valja reći kako je tečaj kune apreciran, ali I navesti činjenicu da promjena tečaja kune neće, sama po sebi, riješiti problem. Što više, mišljenja sam da bi promjena tečaja, samam po sebi, otvorila mnoge probleme što bi moglo dovesti gospodarstvo u stanje kaosa. Ovo ne znači da je moguće ovaj I ovakav tečaj održavati u nedogled, već suprotno da je potrebno mnogo toga učiniti kako bi se moglo upravljati tečajem u ostvarivanju ciljeva ekonomske politike.